

ХУЛОСАИ
ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ ЯКДАҒЪАИНАИ ТАКРОРИИ
6D.КОА-037-И НАЗДИ МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИИ
«ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД БА НОМИ АКАДЕМИК
БОБОЧОН ҒАФУРОВ»

оид ба диссертатсияи Исмоилов Фаредун Хӯчакулович барои дарёфти дараҷаи илми номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.09 – Фолклоршиносӣ)

Парвандаи аттестатсионии № 7

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 8-уми декабри соли 2022

дар бораи ба шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон Исмоилов Фаредун Хӯчакулович додани дараҷаи илми номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.09 – Фолклоршиносӣ)

Диссертатсияи Исмоилов Фаредун Хӯчакулович дар мавзуи “Сарчашмаҳои фолклории ҳаёт ва эҷодиёти Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ” (такрорӣ) барои дарёфти дараҷаи илми номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.09 – Фолклоршиносӣ) аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D КОА-037-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (735700, ш. Хучанд, гузаргоҳи Б. Мавлонбеков, 1) барои ҳимоя қабул карда шудааст.

Унвонҷӯ Исмоилов Фаредун, соли таваллудаш 1988, зодаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Соли 2011 факултети забонҳои Шарқи Массисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода”-ро аз рӯи ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик хатм намудааст.

Диссертант Исмоилов Фаредун давоми солҳои 2012-2014 дар шуъбаи рӯзонаи аспирантураи назди Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АМИТ таҳсил намуда, кори диссертатсиониаширо дар шуъбаи фолклори институти мазкур ба анҷом расонидааст.

Роҳбари илми унвонҷӯ доктори илми филология, сарҳодими илми шуъбаи фолклор ва адабиёти Бадахшонии Институти илмҳои гуманитарии ба номи академик Б. Искандарови АМИТ Охониёзов Варқа Дустович мебошад.

Муқарризи расмӣ: Файзуллоев Неъматҷон - доктори илми филология, узви Шуро, профессори кафедраи адабиёти муосири тоҷики

МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров”;

Раҳимӣ Дилшод Камолзода - номзади илми филология, мудир бахши мероси фарҳанги модии Маркази мероси фарҳангии Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқоти фарҳанг ва иттилооти Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Муассисаи тақриздиҳанда - кафедраи адабиёт ва рӯзноманигории Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев мебошад.

Дар тақризи пешниҳоднамудаи ин муассиса, ки бо имзоҳои раиси чаласа, номзади илми филология, дотсент Таваккалов Ҳайдармамад, ташхисгар мудир кафедра, номзади илми филология, дотсент Қамбаров Ниёзалӣ Чоршанбиевич ва котиби чаласа, ассистенти кафедра Ҷумагул Мавлондодова тасдиқ гардидааст, кори диссертатсионии Фаредун Исмоилов мусбат арзёбӣ шудааст.

Дар қисмати татбиқи натиҷаҳои таҳқиқ 10 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия нашр шудаанд, ки ҳамагӣ фарогири мавзӯ ва муҳтавои асосии диссертатсия мебошанд.

Мақолаҳои, ки аз рӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба нашр расидаанд:

1. Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҚОА-и Вазорати маориф ва илми Федератсияи Россия:

1. Исмоилов, Фаредун. Тасавури мардум дар хусуси ишқи Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. Шумораи 6. 2018. - С. 281-283.

2. Исмоилов, Фаредун. Баёни чанд намунаи луғаз ё чистон дар ашъори Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. Шумораи 8. 2018. – С. 180-184.

3. Исмоилов, Фаредун. Инъикоси одоби русуми азодорӣ дар ашъори Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Суханшиносӣ. Маҷаллаи илмӣ. Шумораи 4. 2018. – С. 141-149.

4. Исмоилов, Фаредун. Тасвири як ҳайвони заҳматқарин дар намунаҳои осори шифоӣ / Ф. Исмоилов // Суханшиносӣ. Маҷаллаи илмӣ. №1, 2021. – С. 150-167.

2. Мақолаҳо дар дигар маҷаллаву маҷмуаҳои илмӣ:

5. Исмоилов, Фаредун. Ривоятҳои таърихӣ тоҷикӣ ва таснифи онҳо / Ф. Исмоилов // Ахбори Академияи илмҳои Тоҷикистон. Шумораи 3-4 (14). 2015. С. 65-69.

6. Исмоилов, Фаредун. Корбурди зарбулмасалу мақолҳои мардумӣ дар ашъори Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Суханшиносӣ. Маҷаллаи илмӣ. Шумораи 3. 2016. - С. 139-148.

7. Исмоилов, Фаредун. Бозтоби бархе аз устураҳои тахайюлӣ дар ашъори Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Суханшиносӣ. Маҷаллаи илмӣ. Шумораи 2. 2017. - С. 135-145.

8. Исмоилов, Фаредун. Корбурди истилоҳоти фолклорӣ дар ашъори Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Паёмномаи фарҳанг. Нашрияти илмию таҳлилӣ. Шумораи 4 (40), 2017. - С. 99-105.

9. Исмоилов, Фаредун. Рӯдакӣ ва чашни Меҳргон / Ф. Исмоилов // Самак. Ҳафтаномаи таърихӣ-тадқиқотӣ. Шумораи 47 (316), 2017. - С. 13.

10. Исмоилов, Фаредун. Бозтоби чеҳраҳои асотирӣ дар ашъори устод Рӯдакӣ / Ф. Исмоилов // Илм ва Ҷомеа. Маҷаллаи академии илмию оммавӣ. Шумораи № 5 (27). 2021. - С. 146-160.

3. Тартибу тадвини маҷмуаҳо:

1. Ривоятҳо дар бораи устод Рӯдакӣ. (Маҷмуаи фолклорӣ) Мураттиб: Ф. Исмоилов. Душанбе: Истеъдод, 2015. 30 с.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳои зерин ворид шудаанд:

1. Тақриз ба автореферати диссертатсияи Исмоилов Фаредун Хӯчакулович аз ҷониби доктори илми филология, профессори кафедраи адабиёти тоҷики Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Тағаймуродов Рустам навишта шуда, натиҷаҳои таҳқиқоти илмии унвонҷӯ мусбат арзёбӣ шудааст. Муқарриз бо вучуди муваффақиятҳо дар тақриз баъзе камбудихоро зикр мекунад. Аз ҷумла, муқарриз қайд мекунад, ки дар фишурдаи диссертатсия хатоҳои техникӣ, услубӣ, имлоӣ ва дар баъзе маврид тақрори андеша ва калимаҳо ба мушоҳида мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба нафъи кор хоҳад буд.

2. Тақриз ба автореферати диссертатсия аз ҷониби доктори илми филология, профессор, сарҳодими илмии шуъбаи тавсиф ва таҳияи феҳристи дастхатҳои Маркази мероси хаттии назди Раёсати Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Ҳочамуродов Олимҷон ворид гардидааст. Дар он пажӯҳиши унвонҷӯ қори илмии анҷомёфта арзёбӣ гардида, ба диссертатсия баҳои мусбат дода шудааст. Муқарриз сарфи назар аз комёбиҳо ба баъзе иштибоҳоти унвонҷӯ низ ишора кардааст. Аз он ҷумла, ба тулонӣ сурат гирифтани фаслҳои боби аввал ишорат шудааст.

Ҳамчунин қайд мешавад, ки дар саҳифаи чор аз сабаби содир шудани ғалати техникӣ ба ҷойи пайвандаки «ва»-и дуҷум пайвандаки хилофӣ «вале» истифода мешуд, беҳтар буд. Инчунин такрори бемавриди вожаи «тавоно» дар саҳифаи 11 ва пешоянди «дар» низ дар ҳамин саҳифа ба хусни гуфтор халал ворид намудаанд. Дар умум, муқарриз ба бархе аз ғалатҳои техникӣ имлоӣ дар автореферат низ ишорат кардааст, ки ислоҳи онҳо ба нафъи кор хоҳад буд.

3. Такриз ба автореферати диссертатсия аз ҷониби номзоди илми филология, дотсенти кафедраи назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни Қосимӣ Саъдӣ Абдулқодир ирсол шудааст. Муқарриз ба ошкор гардидани баъзе ғалатҳо, аз ҷумла зикр нагардидани китобҳои дарсии мактабҳои миёна ва олии (аз қабилӣ «Адабиёти тоҷик», «Таърихи адабиёти тоҷик» ва ғ.) ва дар фасли чоруми боби дуҷуми рисола баррасӣ нашудани чистон ё луғз ҳамчун жанри фолклорӣ ишора кардааст. Ба андешаи муқарриз дар матн баъзан истилоҳоти адабиётшиносӣ иштибоҳ омадаанд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати кор аст. Дар маҷмӯъ, муқарриз кори илмӣ муҳаққикро мусбат арзёбӣ намудааст.

4. Такриз ба автореферати диссертатсия аз тарафи номзоди илми филология, дотсенти кафедраи фанҳои гуманитарии Донишгоҳи технологии Тоҷикистон Одинаев Нурмаҳмад Сафарович навишта шудааст. Муқарриз дар баробари комёбиҳо баъзе камбудихоро низ таъкид намудааст. Чунончи, ӯ ишорат мекунад, ки дар таҳқиқоти мазкур ривоёт ва нақл ҳамчун жанри адабиёти шифоӣ баррасии бештареро тақозо дорад. Муқарриз ҳамчунин ба баъзе ғалатҳои имлоӣ, услубӣ ва забонӣ дар фишурдаи рисола ишора намуда, таъкид кардааст, ки ислоҳи онҳо ба сифати кори илмӣ таъсири муфид мерасонанд.

Дар умум, муқарризони ғайрирасмӣ аҳаммияти калони назариву амалӣ доштани пажӯҳишро таъкид карда, дар баробари он баъзе нуқсонҳои ҷузъиро дар фишурдаи рисола ишора кардаанд ва баҳри беҳтар шудани сатҳи илмӣ пажӯҳиш пешниҳодҳои мушаххас намудаанд.

Муқарризони расмӣ мутахассисони намоёни соҳаи фолклоршиносӣ буда, дар ин самти таҳқиқот асару мақолаҳои фаровоне ба таъри расонидаанд. Мазмуну муҳтавои кулли пажӯҳиши илмӣ эшон ба мундариҷаи диссертатсияи баррасишаванда иртиботдоранд.

Муассисаи такриздиханда яке аз марказҳои бонуфузу шуҳратёфтаи ҷумҳурӣ ба шумор рафта, мутахассисони он дар таҳқиқи масоили мухталифи фолклоршиносӣ ва таълиму тадриси

масъалаҳои мубраму муҳимми он ҳамчун олимони шинохтаи соҳа маҳсуб меёбанд.

Шурои диссертатсионӣ таъкид менамояд, ки унвончӯ дар диссертатсия собиқаи куҳан доштани робитаҳои дучонибаи осори шифоҳӣ ва хаттиро дар мисоли ашъори устод Рӯдакӣ баррасӣ намуда, ҳамзамон оид ба шахсияту фаъолият, хунару истеъдоди ин шоири бузург аз назари ривоятҳои мардумӣ ибрази андеша менамояд. Унвончӯ, инчунин зикр менамояд, ки ашъори Рӯдакӣ бо осори шифоҳии мардум хеле наздик аст ва мардум низ ба шахсият ва ашъори ӯ дилбастагии зиёд дошта, дар хусуси масоили марбут бо ҳаёту рӯзгор ва хунари шоирии ӯ як силсила ривоятҳо нақлҳо офаридааст.

Муаллифи рисола дар чараёни баррасии масъалаи номбурда бамаврид таъкид кардааст, ки дар миёни сарчашмаҳои рӯзгор ва осори Рӯдакӣ ривоятҳои дар байни мардум интишорёфта аз зумраи муҳимтарин сарчашмаҳо дар муайян намудани воқеаву ҳодисаҳои ҳаётӣ ва шинохти шахсияти Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ба ҳисоб мераванд ва маҳз тавассути ҳамин ривоятҳо маълумоти нодир дар хусуси зодгоҳ ва овони кӯдакии шоир, муносибати ӯ бо амирони Сомонӣ, мазор ва ҷойи дафни шоир, ҳамчунин хунароҳои шоирӣ, табибӣ, навозандагӣ, инчунин масъалаҳои нобиноӣ, муносибати авлодаш ба симо ва шахсияти ӯ ба даст меояд.

Дар натиҷаи пеш гирифтани усули муқоисавӣ-таърихӣ ва таҳлили матнии таҳқиқ унвончӯ муайян кардааст, ки пажӯҳиши паҳлуҳои мухталифи ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар осори мардумӣ, имконияти муқоисаи онҳоро бо санаҳои таърихӣ ва ҳикояҳои китобӣ фароҳам меорад. Чунин имконият боиси собит намудани мавҷудияти воқеии баъзе аз онҳо мегардад ва ҳамчунин, бархеи дигари ин маълумот инкор мешавад ва ё шубҳанок будани он аён мегардад.

Аз нуктаи назари дигар, ашъори бозмондаи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ намунаи олии таъсирпазирии адабиёт ва маҳсусан шеъри замони Сомониён аз адабиёти шифоҳӣ мебошад. Истифодаи фаровон аз устураҳои тахайюлӣ, корбурди зарбулмасалу мақолҳои мардумӣ, баёни чанд истилоҳоти фолклорӣ, чистон ё луғз, бозтоби бархе аз чехраҳои асотириву фолклорӣ дар ашъори то ба мо расидаи Рӯдакӣ исботи бидуни баҳси ин таъсирпазирӣ мебошанд.

Ҳамчунин, тасвири табиати диёр, чашну маросимҳо ва бовару эътиқодоти мардумӣ дар шеъри Рӯдакӣ аз як тараф халқияти ашъори шоирро нишон диҳад, аз тарафи дигар он ба ҳисси миллӣ ва арҷгузорию анъаноти маросимҳои аҷдодии ӯ алоқа дорад. Ифтихор доштан аз забон,

миллат, чашну маросимҳои мардумони ориёинаҷод дар мисоли Наврӯзу Меҳргон дар ашъори Рӯдакӣ ба назар мерасад.

Аҳаммияти назарии таҳқиқ дар он зоҳир мешавад, ки пажӯҳиши мазкур метавонад дар оянда дар ҳаллу фасли як силсила масоили назарии марбут ба робитаи осори шиғоҳӣ ва хаттӣ мусоидат намояд. Инчунин ин рисола метавонад дар оянда барои рушди рӯдакишиносӣ ва алоқамандии адабиёти гуфторӣ бо осори хаттӣ дар заминаи асли муқоисавӣ-таърихӣ мусоидат кунад.

Аҳаммияти амалии таҳқиқ дар он аст, ки натиҷаҳои диссертатсия барои таълими фанҳои тахассусӣ мусоидат хоҳад кард. Маводи дар рисола таҳлилшуда метавонад ба таври дастрас ва сода дар таълиму тадриси хонандагони мактабҳои миёна ва олии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода гардад. Зеро он барои таҳияи китобҳои дарсӣ мувофиқ аст ва инчунин ин мавод дар курсҳои махсуси омӯзишии фолклоршиносӣ ва адабиётшиносӣ мавриди истифода қарор мегирад.

Аз муҳтавои диссертатсия бармеояд, ки боби нахуст ба “Рӯзгор ва чехраи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар ривоятҳои мардумӣ” дар хусуси ривоятҳои нақлҳои омиёнаи тоҷик, оид ба рӯзгор ва фаъолияти Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бахшида шудааст ва муаллиф дар чараёни пажӯҳиши ин масъала чунин ривоятҳоро дар ҳафт фасл таҳлилу баррасӣ менамояд.

Як бартарияти пажӯҳиши муаллиф ин аст, ки ӯ дар раванди таҳлили матнҳои осори мардумӣ, албатта, аз сарчашмаҳои адабиву таърихӣ истифода намуда, онҳоро дар мавридҳои зарурӣ бо ҳам муқоиса менамояд. Маълум мешавад, ки аксари ривоятҳои дар байни мардум интишорёфта дар заминаи таъсирпазирии осори хаттӣ аз насл ба насли дигар интиқол ёфта, ҳамчун осори мардумӣ арзи ҳастӣ кардаанд. Инчунин бархе аз ин ривоеҳо дар асоси саргузашти таърихии шоир ва эҷодиёти ӯ ба миён омадаанд.

Боби дуюми диссертатсия “Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ва адабиёти шиғоҳӣ” ном дошта, дар фаслҳои ин боб муаллиф кӯшиш ба харҷ додааст, ки қорбурди Рӯдакӣ аз осори мардумиро ба таври густурда бо далелҳои нишон диҳад. Аз баррасии унвонҷӯ мусаллам мешавад, ки Рӯдакӣ яке аз аввалин шоиронест, ки дар ашъори хеш бо хунари истеъдоди ҷаҳулода аз нақлу ривоятҳо ва қиссаву устураҳои мардумони эронитабор ва араб истифода кардааст. Дар заминаи воқеоти тахайюлии қадимаи мардумӣ ва ҳаводиси мавҷудбуда тавонистааст ашъори хешро пураарзишу хонотар гардонад. Аз дидгоҳи дигар, нақши ашъори Рӯдакӣ дар зиндаву устувор нигоҳ доштани бисёре аз зарбулмасалу мақолҳо ва номҳои устуравӣ афсонавӣ назаррас мебошад. Ҷанбаҳои асотириву

суннати эҷодиёти шифоҳӣ ҳамчун ёдгории ниёгон дар ашъори шоир бозтоб шудаанд. Шеърҳои Рӯдакӣ ба тафаккури халқ наздик буда, дар эҷодиёти ӯ арзишҳои башардӯстиву инсонпарварӣ, ахлоқи неку накӯкорӣ, пос доштани ниёгони ориёӣ, эътиқоду бовар доштан ба аносурӣ куҳан ҳувайдост. Маҳз ин масъала сабаб шуда, ки ашъори бикру пурарзиши ӯ аз замони зиндагии ҳуди шоир то имрӯз ба дилу дида ва зехни халқ ҷой гирифтааст ва ин содагиву оммафаҳм будани шеърҳои ӯ дар сабки ироқӣ суруда шуда буданд, ки яке аз махсусиятҳои ин сабк низ дар наздик будан ба ҳаёту воқеияти зиндагии мардум мебошад.

Боби сеюм “Тасвири ҷашну маросимҳо ва боварҳои мардумӣ дар шеъри Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ” унвон дошта, дар он таҳлили масъалаҳои марбут ба унсурҳои улуми фарҳангшиносӣ, мардумшиносӣ, адабиётшиносӣ ва фолклоршиносии алоқаманд бо ашъори устод Рӯдакӣ анҷом гардидааст. Мушоҳидаҳои воқеиву табиӣ, ки аз тарафи шоир сурат гирифтаанд ва онҳоро дар шакли назм даровардану ба насли баъдин мерос гузоштан, албатта истеъдоди бузурги шоирии ӯро нишон медиҳад. Бархурдор будан аз маросимҳои азодории тоҷикон аз ҷониби Рӯдакӣ ва ба мушоҳида гирифтани одобу русуми азодорӣ ва баёни онҳо низ дар як силсила абёти шоир ба назар мерасанд, ки дараҷаи баланди истеъдоди шоирии ӯро нишон медиҳад. Доир ба ҷашнҳои миллии куҳанбунёди мардумони Ориёинаҷод ишораҳо овардани устод Рӯдакӣ низ нишона аз эҳтиром, ватандӯстиву худошиносӣ, пос доштани таърихи халқи хеш мебошад.

Дар ҳулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқот ҷамъбаст гардида, бардоштҳои муҳаққиқ дар бандҳои алоҳида оварда шудааст, ки ба таври кулӣ мазмуну муҳтавои диссертатсияро инъикос менамоянд.

Диссертант ҳангоми омӯзиш ва таҳлилу баррасии мавзӯ аз дастовардҳои илмӣ ва афкори назарии донишмандону муҳаққиқони маъруфи ватанию хориҷӣ, ба мисли С. Айнӣ, Т. Зехнӣ, С. Нафисӣ, А. Мирзоев, Е. Э. Бертелс, И. С. Брагинский, Р. Амонов, Х. Мирзозода, Р. Ҳодизода, В. Асрорӣ, А. Афсаҳзод, М.Н. Усмонов, Т. Зехнӣ, Ю. Бобоев, Х. Шарифов, Ш. Ҳусейнзода, С. Амиркулов, А. Р. Мусулмонкулов, А. Тоҳирҷонов, Б. Тилавзод, Н. Шакармамадов, С. Имронов, О. Муродов, А. Насриддин, Д. Обидов, Р. Раҳмонӣ, В. Охониезов, Р. Аҳмадов, С. Фатхуллоев, Д. Раҳимов, А. Сатторзода, Ҳ. Қаландаров ва монанди инҳо ба таври вусъатнок ва эҷодкорона истифода намудааст.

Диссертатсияи Фаредун Исмоилов дар заминаи маводи амалии гирдомада “Намунаи фолклори диёри Рӯдакӣ”-и Р. Амонов ва М. Шукуров (1958), мақолаи “Нахустин кӯшиши ҷамъоварии осори омиёнаи диёри Рӯдакӣ”-и К. Айнӣ, асарҳои Д. Обидов «Пирони сухан

дар қиссаҳои куҳан» (Душанбе, 2009) ва «Ҳафт пири сухансаро дар нақлу ривоятҳо» (Душанбе, 2010) ва маҷмуаи фолклории Ф. Исмоилов «Ривоятҳо дар бораи устод Рӯдакӣ» (Душанбе, 2015), инчунин тазкираҳои «Лубоб-ул-албоб»-и Муҳаммад Авфии Бухороӣ (Лейдон, 1903), «Чаҳор мақола»-и Низомии Арӯзии Самарқандӣ (Душанбе, 1986), «Тазкират-уш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандӣ (Ҳинд, 1887), «Баҳористон»-и Абдурраҳмони Ҷомӣ (Душанбе, 1972) ва фарҳангу донишнома ва маҷмӯаҳои ашъори шоир «Рӯдакӣ. Ашъор» (тартиби Р. Ҳодизода ва А. М. Хуросонӣ, Душанбе, 2007), «Девони Рӯдакӣ» (мураттиб Қодири Рустам, Душанбе, 2015), «Фарҳанги ашъори Рӯдакӣ» (мураттиб А.Нуров, Душанбе, 1990) ва «Донишномаи Рӯдакӣ» дар се ҷилд (Душанбе, 2008) таълиф гардааст.

Натиҷаҳои таҳқиқоти анҷомёфта барои донишомӯзони соҳаи филологияи тоҷик ҳангоми навиштани корҳои курсию рисолаҳои хатм ва китобҳои таълимӣ ҳамчун маводи лозимӣ хизмат намуда, аз он зимни таълими курсу семинарҳои тахассусӣ истифода бурдан мумкин аст. Ҳамчунин, маводи дар диссертатсия таҳлилшуда метавонад ба таври дастрас ва сода дар таълиму тадриси хонандагони мактабҳои миёна ва олии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода гардад, зеро он барои таҳияи китобҳои дарсӣ мувофиқ аст ва инчунин ин мавод дар курсҳои махсуси омӯзишии фолклоршиносӣ ва адабиётшиносӣ мавриди истифода қарор гирад.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқи кори диссертатсионӣ аз он иборат аст, ки бори нахуст муаллифи таҳқиқот нақлу ривоятҳои мардумиро доир ба Рӯдакӣ вобаста ба мавзӯ ва мазмун таснифу таҳлил намудааст ва ин тарзи пажӯҳиш боис гардидааст, то: 1) маълумоти сарчашмаҳо доир ба санаҳои алоҳидаи ҳаёту зиндагии шоир бо тасвири воқеаҳои ривоятҳои халқӣ муқоиса шаванд; 2) мавҷудияти воқеии баъзе аз лаҳзаҳои ҳаёти шоир ба исбот расонда шавад; 3) дараҷаи таъсири дутарафаи осори шифоҳӣ ва ашъори бозмондаи Рӯдакӣ муайян гардад.

Нуктаи қобили таъкид он аст, ки унвонҷӯ муддати зиёда аз шаш сол ба ҷамъоварӣ ва таҳлилу баррасии ривояту нақлҳои мардумӣ оид ба Рӯдакӣ ба таври мустақим сару кор гирифтааст.

Муаллифи диссертатсия дар ин замина як даста мақолаҳои илмиро ба таъби расонида, ҳамчунин оид ба баъзе паҳлуҳои мавзӯи мазкур дар конференсияҳои сатҳҳои мухталиф суханронӣ намудааст.

Ҷаласаи Шурои диссертатсионии якдафъаинаи такрории 6D. КОА-037-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» дар бораи ба Исмоилов

Фаредун Хўчакулович додани дараҷаи илми номзади илми филология қарор қабул кард.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар Шурои диссертатсионии ҳимояи якдафъаинаи такрорӣ аз шумораи умумии 9 нафар аъзоёни Шурои дифоъ “9” нафар (“3” нафар ба тариқи маҷозӣ (онлайн)) иштирок доштанд, ки аз ин “5” нафар аз рӯи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.09 – Фолклоршиносӣ) мебошанд.

Натиҷаи овоздиҳӣ:

“Тарафдор” - “9” нафар (“3” нафар ба тариқи маҷозӣ (онлайн));

“Зид” - “нест”;

“Варақаи безътибор” - “нест”.

Раиси Шурои диссертатсионӣ:

доктори илми филология,

профессор



Ҳасанзода А. А.

Котиби Шурои диссертатсионӣ:

номзади илми филология, дотсент

08-уми декабри соли 2022

Шарипова М.З.